

FEE/Eco-Schools Roheline kool

Keskkonnaülevaatuse raamküsimustik¹

FEE soovib ülevaatuse tegemisel kasutada seda vormi. Küsimused on kolme tüüpi, nende juures on märged, kas õpilased leiavad vastuse vaadeldes, vajavad vastuse leidmisel täiskasvanu abi, või peavad põhjalikumalt uurima – tegema küsitluse, uurimuse vms. See on raamküsimustik. Te ei pea kasutama kõiki küsimusi, mis siin kirjas. Osa võib sobivamatega asendada või välja jätta. Eesmärgiks on, et keskkonnatöörühm saaks ülevaate kooli keskkonnateadlikkusest ja keskkonnamõjust ning et ülevaatus inspireeriks vajalikke muudatusi tegema. Olukorda peab vaatlema igal aastal ning tulemuste alusel kavandama tegevuskavva vajalikud tegevused. Ülevaatus tehakse igal aastal, sest 12 kuuga võib mõndagi muutuda.

Täitmise kuupäev: 21.03.2024

Läbiviijad: Külliki, Lea, Asta, Kätlin, Meelike, Irja

Piktogrammid:

Lapsed leiavad vastused lasteaiakeskkonda vaadeldes

Lapsed peaksid konsulteerima täiskasvanutega vastuse leidmiseks

Vajalik on rohkem uurida – teha uurimus või teiste laste hulgas küsitlus

See on viis, kuidas mõõta keskkonnamõju. Selle alusel saate näidata, kuidas olukord on aastati paranenud. See on Rohelise kooli programmi oluline osa.

PRÜGI

Siseruumides

Kas maja on prügist puhas?		Jah	
Kas prügikaste on piisavalt?		Jah	
Kas prügikastid on õigestes kohtades?		Jah	
Kas prügikaste tühjendatakse piisava sagedusega?		Jah	

Õueala

Kas õu on prügist puhas?		Jah	
--------------------------	--	-----	--

¹ Tõlgitud ja mugandatud Eesti tingimustele Sirje Aheri poolt novembris 2018

Kas õues on piisavalt prügikaste?		Jah	
Kas prügikastid on õigetes kohtades?		Jah	
Kas prügikastid on kasutamiseks mugavad ja õige ehitusega (tuul ega linnud ei saa prügi laiali pillutada, mitte liiga väikesed ega liiga suured)?			Ei
Kui leidsite prügi, siis kas see on pärit lastelt või väljastpoolt õueala?			Väljastpoolt

Väljaspool lasteaeda

Kas lasteaia ümbruskond väljaspool oma territooriumi on tavaliselt puhas?		Jah	
Kas ümbruskonnas on piisavalt prügikaste?			Ei
Kas lasteaed teeb midagi, et aidata kogukonnal ümbrust puhtana hoida?		Jah	

Üldine

Kas lasteaial on prügi suhtes olemas selged põhimõtted?		Jah	
Kas kõik lapsed teavad, milliseid probleeme põhjustab prügi keskkonnale ja elusloodusele?			Ei
Kas peate arvestust, millist, kus, millal ja kui palju olete prügi leidnud?			Ei

Viimasel ümbruskonna koristuspäeval kogutud kilekottide arv			
---	---	--	--

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

JÄÄTMETEKKE VÄHENDAMINE

Säästmine

Kas lasteaed kasutab e-kirju paberkirjade asemel?		Jah	
Kui lasteaed saadab kirju, siis kas ühe kirja perekonna kohta?			
Kas õpetajad teevad kahepoolseid koopiaid?		Jah	
Kui õpetajad/lapsed võtavad lasteaeda toitu kaasa, siis kas nad kasutavad selleks kordvkasutatavaid karpe?		Jah	

Taaskasutus

Kas alati kasutatakse ära paberi mõlemad küljed, enne kui see vanapaberi kasti pannakse?		Jah	
Kas üle jäänud paberist tehakse märkmepabereid või märkmikke?		Jah	
Kas lasteaia kantseleis kasutatakse ümbrikke mitu korda?			
Kas vihikud on ümbertöödeldud paberist?			
Kas tualettpaber ja paberkäterätid on ümbertöödeldud paberist?		Jah	

Kas lasteaeda ostetakse ümbertöödeldud koopiapaberit?		Jah	
Kas te taaskastate mingeid pakendeid rühmas?		Jah	
Kas korraldate taaskasutuslaatu vanade esemete (koolivormid jms) vahetamiseks või müügiks?			Ei

Ümbertöötlemine

Tõmmake ring ümber, milliseid materjale/esemeid järgnevast te kogute ümbertöötlemiseks? 			
Paber	Plastik	Metallpurgid	Papp
Patareid	Elektronika	Klaas	Toit
			Toonerid
Kas te kompostite orgaanilisi jäätmeyid?		Jah	
Kas komposti lähevad nii vedelad kui kuivad materjalid?			Ei
Kas kasutate lasteaia haljasaladel komposti?			Ei
Kas toitlustajad kompostivad köögiviljade koori?		Jah	
Kas toitlustajad koguvad jäätmeyid liigiti?		Jah	
Kas lasteaia juures on piisavalt sorteerimist võimaldavaid prügikaste?			Ei
Kas sorteerimist võimaldavates kastides on õiged asjad?		Jah	

Teave

Kas igaüks lasteaias teab, miks te üritate jäätmeyeket vähendada?			Ei
Kas keegi peab arvet, kui palju jäätmeyid jääb tänu teie tööle prügimäele/põletamisele viimata?			Ei
Kui jah, siis kas kõik lasteaias teavad seda?			
Kas kõik lasteaias teavad, mis saab asjadest/materjalidest, mis töödeldakse ümber?			Ei

Protsent jäätmeyetest, mis ei läinud sel aastal prügimäele/põletamisele:		
--	---	--

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

ENERGIA

Küte

Kas aknad ja ukсед on tihedad, tuuletõmbus puudub??			Ei
Kas akende ees on kardinad/rulood/muud katted?		Jah	

Kui jah, siis kas need tõmmatakse ööseks ette, et vähendada soojuskadu?		Jah	
Kas ukсед ja aknad on alati kinni, kui maja köetakse?			Ei
Kas radiaatorite taga on reflekteerivad paneelid?			Ei
Kas iga rühmaruumi temperatuuri saab reguleerida?			Ei
Kas igas rühmaruumis on termomeeter?		Jah	
Kas kuum vesi on paraja soojusega, mitte liiga kuum?		Jah	
Kas soojaveetorud on korralikult isoleeritud?		Jah	Ei
Kas õppekohamaja katus ja seinad on soojustatud, et vältida soojakadu?			Ei ole piisavalt

Elekter

Kas tühjades ruumides on valgustus alati välja lülitatud?		Jah	
Kas lambid kustutatakse kohe, kui väljas on piisavalt valgust?		Jah	
Kas valgustus töötab ainult ajal, mil see on vajalik?		Jah	
Kas lambid ja lambikuplid on puhtad?		Jah	
Kas aknad on puhtad?		Jah	
Kas elektroonilised seadmed on välja lülitatud, kui neid ei kasutata?		Jah	Ei
Kui arvutid jäetakse ööseks sisse, siis kas nende kuvarid on välja lülitatud?			
Kas koopiamasinad jms lülitatakse välja kui neid ei kasutata?		Jah	

Üldine

Kas igaüks teab, kuidas energiasääst aitab meie planeeti?			Ei
Kas keegi lasteaias jälgib regulaarselt, kui palju energiat kulutatakse?			Ei
Kas lasteaiad on uurinud alternatiivenergia kasutamise võimalust?			Ei

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

VESI

Kas lasteaias on tilkuvaid kraane?			Ei
Kas lapsed panevad alati kraani pärast kasutamist täielikult kinni?			Ei

Kas tualettpotid on kahesüsteemsed?		Jah	
<i>Kui ei, siis mida olete teinud vee säästmiseks?</i>			
Kui teil on anduriga kraanid, siis kas neist tuleb õige kogus vett piisava aja jooksul?			
Kas kogute lillede kastmiseks vihmavett?			Ei
Kas vihmavett kogutakse millekski muuks? Näiteks WCs, tiigivee taseme reguleerimiseks vms.			Ei
Kas lapsed täidavad oma veepudeleid ainult sellise hulga veega, mida nad vajavad?			Ei
Kas keegi jälgib, kui palju vett kasutatakse/hoitakse kokku?			Ei
Kas sa õpid tundides veeprobleemidest teiste maades?			Ei
Kas kõik mõistavad, miks on magevee säästmine vajalik? (Mõttele ka energiale, mis on vajalik vee puhastamiseks)			Ei
Eelmisel aastal kulutatud vee kogus			

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

TRANSPORT

Koolitee

Kas enamik lapsi tuleb lasteaeda autoga, jala, jalgrattaga või ühistranspordiga?		Jah	
Kas te jälgite, millega enamik inimesi lasteaeda tuleb?			Ei
Kas lasteaia juures on jalgrattamaja/parkla?		Jah	
Kas lasteaias on lastele jalgrattaga sõitma õppimise tunnid?			Ei
Kas te korraldate autovabu päevi?			Ei
Kas jala või rattaga kooli tulek on turvaline?		Jah	
Kas autod pargivad kooli sissepääsust kaugemal?		Jah	
Kas lasteaia parkla on jalakäijatele turvaline paik?			Ei
Kas õpetajad jagavad võimalusel autosõite?		Jah	
Kui lastele tullakse autoga järgi, kas ooteajal on auto mootor välja lülitatud?			Ei

Lasteaeda teenindavad sõidukid

Kas mõni kooli teenindav sõiduk kasutab kütuseks gaasi või elektrit?			Ei
Kas vitamiinipausi puu- ja juurviljad on kohalikud tooted?			Ei

Kas toitlustaja püüab kasutada kohalikku toorainet?		Jah	
Kas te õpite tundides toidu päritolu ja transpordi kohta?			Ei
Kas lasteaed väldib ostude tegemisel väikepakendites ja ülepakendatud tooteid?			Ei
Laste ja töötajate protsent, kes ei tule kooli autoga.		30%	

Kommentaariid/Tegevused tegevuskavasse

ÖUEALA

Laste poolt kasutatav ala

Kas asfaldile või muule pinnasele on joonistatud mängu?		Jah	
Kas õuealal on mosaiike, joonistusi, skulptuure või muud kunsti?			Ei
Kas õuealal on erinevaid pindu, mida saab katsuda ja erinevusi tunnetada?		Jah	
Kas õuealal on rohkesti ronimisvahendeid, kus saab tasakaalu harjutada, turnida, ronida ja kiikuda?		Jah	
Kas õuealal on vaikseid varjulisi kohti, kus istuda, kõneleda ja mõtiskleda?		Jah	
Kas kasvatate lasteaia territooriumil aed- või puuvilju, marju?		Jah	
Kas teil on õuesõppe klass/ala?		Jah	
Kas teil on olnud õuesõppe tunde lasteaiaõues?		Jah	
Kas kõigil lastel on võimalus teha ettepanekuid, mida õuealal võiks muuta või sinna hankida/ehitada?		Jah	

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

ELURIKKUS

Kas lasteaiaõues on puid?		Jah	
Kui jah, kas seal on mitmesuguseid omamaiseid puuliike?		Jah	

Kas lasteaia on hekke?		Jah	
Kas äsja istutatud puid hooldatakse?		Jah	Ei
Kas lasteaial on tiik või soine ala?			Ei
Kas tiigis on madal koht, kust konnad, vesilikud, siilid ja teised loomad pääsevad veele ligi ja vajadusel tiigist välja?			
Kas teie tiigi ääres kasvab palju omamaiseid taimi?			
Kas teie tiigis on erineva sügavusega kohti?			
Kas teie lasteaial on niit?			Ei
Kas teie niidul kasvab rohkesti erinevaid taimeliike?			
Kas teie lasteaiaõues on metsikuid piirkondi, kus kasvavad kõrged taimed, mis seovad erinevad alasid omavahel?			Ei
Kas teie lasteaiaõu pakub elupaiku väikestele loomadele? Palun tõmmake ring ümber kui kooliõues on: <i>Hunnik puupakke/jämedaid oksa Kivihunnik Putukahotel</i> <i>Lõhnavate õitega taimi – Liblikaid meelitavaid põõsaid Niitmata alasid</i>		Jah	
Kas lasteaiaõu pakub lindudele elupaiku? Palun tõmmake ring ümber kui kooliõues on: <i>Pesakaste Lindude toidumaju Lindude jooginõu</i> <i>Marju või pähkleid kandvaid puid/põõsaid</i>		Jah	
Kas te hoolitsete elupaikade eest? Tõmmake joon ümber neile, mille eest hoolitsete: <i>Puud väikeloomade elupaigad Lindude elupaigad Tiik Niit</i>		Jah	
Kas te loendate taime- ja loomaliike oma õuealal?			Ei
Ka lasteaiaõues kasutatakse herbitsiide ja/või pestitsiide?		Jah	
Kas olete uurinud oma õueala elurikkust?		Jah	

Taime- ja loomaliikide arv viimasel loendamisel:			
--	---	--	--

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavas

GLOBALNE KODAKONDSUS

Kas teie lasteaed teeb aktiivselt mõne teise maa lasteaiaiga koostööd?		Jah	Ei
--	---	-----	----

Kas õpetajad joovad kohvi/teed, millel on õiglase kaubanduse märk peal?			Ei
Kas lasteaias kasutatakse mingeid õiglase kaubanduse tooteid?			Ei
Kas teil käib külalisesinejaid, kes räägivad kohalikest või globaalprobleemidest?			Ei
Kas lapsed teavad oma õigusi ja kohustusi vastavalt ÜRO lapse õiguste konventsioonile?			Ei
Kas olete mõelnud Eco-schools (Rohelise kooli) programmi tegevuste ülemaailmsest mõjust (näiteks kuidas mingi tegevus aitab teiste maade inimesi)?			Ei
Kas teil on teistelt maadelt pärit õppevahendeid (näiteks rahvariideid, kunsti, muusikariistu)?		Jah	
Kas teil on peetud ülelasteaialisi üritusi, mis teadvustavad teiste maade mingit probleemi?			Ei
Kas lasteaiailõuna menüüs on vahel teiste maade toite?		Jah	

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

TERVIS JA HEAOLU

Kas lastel soovitatakse puuvilja lasteaeda snäkiks kaasa võtta?			Ei
Kas lasteaiasööklas on alati salatit?			Ei
Kas lastel on võimalik oma arvamust avaldada, mis toite nad tahaksid sööklas süüa?			Ei
Kas tasuta joogivesi on kogu päeva jooksul saadaval?		Jah	
Kas lapsed võivad rühmas vett juua?		Jah	
Kas kõigil lastel on võimalik lasteaias mingit toidutaime kasvatada ja seda süüa?		Jah	
Kas lasteaed kasutab keskkonnasõbralikke puhastusvahendeid?			Ei
Kas rühmas on võimalik piisavalt liikuda?			Ei
Kas käite iga ilmaga õues veeta?		Jah	
Kas lasteaias on tantsu/liikumistunnid?		Jah	

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

KLIIMAMUUTUSED

Kas kliimamuutustest on mõnes tunnis räägitud?			Ei
Kas lastel ja õpetajatel on soovitatud teha järgmist, et kahandada kliimamuutusteni viivaid tegureid?			
Tulla lasteaeda jala, rattaga või ühistranspordiga		Jah	
Kasutada ümbertöödeldud materjalist tehtud paberit		Jah	
Säästa paberit (näiteks kasutada mõlemat külge)		Jah	
Viia esemeid ümbertöötlusse		Jah	
Süüa vähem liha		Jah	
Kasutada energiat säästvaid lambipirne		Jah	
Kas lasteaed võtab osa energiasäästu kampaaniatest?		Jah	

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

MERI JA RANNIK

Kas teie lasteaed on mere lähedal?			Ei
<i>Milliseid ökosüsteeme on teie mere rannikul?</i>			
Kas lapsed õpivad lasteaias mere ja ranniku ökosüsteeme?			Ei
Kas lapsed ja õpetajad söövad tihti kala?		Jah	
Kas lasteaed osaleb talgutel mererannas?			Ei
Kas lasteaias jälgitakse, milliseid keemilisi aineid võib sattuda kanalisatsiooni?		Jah	

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

TOIT

Kas lasteaia söökla kasutab kohalikku toorainet?		Jah	
Kas kasutate lasteaia aias kasvatatud puu- või juurvilju, maitsetaimi?		Jah	
Kas lasteaia sööklas kasutatakse mahetoitu või õiglase kaubanduse tooteid?		Jah	Ei
Mitu korda nädalas saate lasteaia sööklas valida lihavaba toitu?			
Kas saate oma toitu ise taldrikule tõsta või kui ei, siis paluda väiksemaid portsjone?		Jah	
Kas toidujäätmed lähevad orgaaniliste jäätmete prügikasti?			Ei
Kas kokad on kaasatud laste õppe- ja kasvatusprotsessi?		Jah	

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse